

د سولې اوږده لار

له کومه وخته چې د طالبانو سره د سولې د خبرو د پیل کېدو آوازی خپری شوی او طالبانو په قطر کې خپل دفتر پرانستی ډیرو د نظر خاوندانو ور باندې خپل نظریات څرگند کړي دي ځینو خپله خوشحالی بڼودلی او د سولې له خبرو یې ملا تر کړی او هیله مند شوی چې گوندی دسولې د خبرو سره به په هیواد کې د جگړې تېر ټول شی ولی ځینو نورو بیا لا له مخکې دا خبرې بیخایه بللی او خپله نا رضایتی یې څرگنده کړی او عجیب او غریب پیشنهادونه یې وړاندې کړی دي که سپینه خبره و کرم نو هغه دا چې د نظار شورا غړو او د نورو جنگی ډلو مشرانو چې تل یې د ملت گټی تر خپلو گټو قربان کړی او خپله نیکبختی یې په جگړو کې لیدلی او هر کله چې د سولې خبرې رامنځ ته شوی او د سولې پلان جوړ شوی نو دوی یې مخالفت کړی او هغه پلانونه یې شند کړی په کومو کې چې د ملت آرامی او د دوی په زیان وو اوس یې بیا د سولې له خبرو سره خپل مخالفت بڼودلی کله وایې چې طالبان باید اساسی قانون و منی او جگړه بنده کړی او کله وایې چې د سولې خبرې باید په افغانستان کې د دوی تر نظر لاندې وشي مگر دوی باید پوه شی چې دا خبرې هغه چا له طالبانو سره شروع کړی چې دوی یې د بنمخو څخه را و ایستل او د قدرت په گدی یې کینول او اوس د میلیونونو ډالرو خاوندان دی او س همغه خلک غواړی د طالبانو سره خبرې وکړی او دا هم امکان لری چې نور د دوی تېر ټول کړی او د دوی په ځای طالبان را ولی دوی هسی بیخایه لافی وهی چې که د دوی خبرو ته غور و نه نیول شی نودوی به دنیا په بل مخ واری د دوی زور او میرانه ټولو لیدلی او زموږ په یاد دی چې کله طالبان را ورسیدل نو دوی ټولو پښی لوڅی مندې وهلی ځینی یې تاجکستان او ترکیه ته و تښتیدل او نورو یې د پنجشیر بنمخو ته پناه یوره. دنظار شورا له لافو به تیر شورا به شو دی ته چې آیا دا خبرې به څومره بریالی وی زما په نظر تر هغو پوری چې د جگړې عوامل ورک نشی دا جگړه نه ختمیږی ما په یوه بله مقاله کې د جگړې عوامل په لاندی توگه په گوته کړی وو:

۱. داخلی عوامل لکه د کرزی بی کفایتی او په دولت کی د جنگسالارانو موجودیت.

۲. خارجی عوامل لکه د پاکستان او ایران مداخلی

داخلي عوامل کله چې په ۲۰۰۱ کال کې د اکتوبر په ۶ امریکا په طالبانو حمله شروع کړه او د یوی میاشتی په موده کې یې د شمالي ټلوالی په مرسته طالبان مات کړل نو د جگړې تېر ټول شو طالبان څوک کورو ته ولاړل زیات شمیر یې په مزار او قندوز کې و نیول شول او په دشت لیلی کې ژوندی تر خاورو لاندی شول او نور یې پاکستان ته ولاړل او هلته هم پټ اوسیدل، د بن کنفرانس جوړ شو په دی کنفرانس کې ټول هغه پخوانی جنگسالاران او جنایت کاران چې د دوی له لاسه د کابل ښار په کنډواله بدل شو او تر ۷۰۰۰۰ زیات بی گناه کسان ووژل شول په لکونو نور مهاجر شول او دخلکو په عزت او ناموس لویې و شوی بیا د قدرت واک ته ورسول شول. زما په یاد دی چې کله امریکا په کابل د حملی پلان جوړ او نو هره ورځ به په سلهاو کورنی د کابل له ښار څخه وتلی او دوی به ویل چې دوی د امریکا د حملی له خاطر نه وځی بلکی دوی د شمال ټلوالی له ډاره د ښاره وځی چې دوی به بیا د خلک په ناموسونو تجاوز و کړی او د دوی شتمنی به چور کړی دوی د خپل قدرت په وخت کې د کابل په ښار کې داسی جنایت و کړل چې د بشریت په تاریخ کې یې ساری نه وو لیدل شوی د کابل په ښار کې به هره لحظه د توپونو ډزی وی او هره لحظه به بیگناه انسانان ووژل کیدل او د خلکو ټوټه ټوټه جسدونه به په سرکونو پراته وو د ایشارو او کارته سه جنگونو او عام وژنی چې په هغو کې ښخی ماشومان سپین ژیری اوځوانان یوازی د قوم په لحاظ له یوه سره ووژل شول او په ښځو باندی د کورنی د غرو تر مخ تجاوز وشو د ټولو په یاد دی. د پښتون په نامه په داشونو کې د خلکو سوځول، د خلکو له کورونو د هغو ناموسونه را ایستل او د خلکو شتمنی لوټول د دوی په وخت کې عادی او روزمره کارونه وو د منډه یی او پل باغ عمومی او سرای شهزاده د د کانونو لوټول هغه څه وو چې په سلهاو میلیونو ډالره د خلکو سرمایه په رڼا ورځ د همدغو ډلو له خوا چور شوه. د کابل خلکو به ویل او دعاوی به یې کولی چې خدای د هندو، یهود او شورویان راوی تر څو موږ د دغو بی پټه خلکو له شره خلاص شو ولی امریکایانو او غریبانو همدغه جنایتکاران یوځل بیا را وستل او د قدرت په گدی یې کینول دغه د غلو او جنایتکارانو ډلو دهغه تعصب له مخی چې د پښتنو سره یې لرل امریکایانو ته هر پښتون طالب معرفي کاوو او امریکایانو هم بی له کومه سنجشه د پښتنو کورونه بمبارول او د هغو دودو او خوشحالی په مراسمو یې بمونه غورزول. له بلی خوا امریکایانو داسی یو څوک د ولسمشر په صفت واک ته ورساوه چې هغه په خپل ټول ژوند کې د دولتی کارونو تجربه نه درلوده او یوازی دوه میاشتی د خارجه چارو معین وو چې بیا د فهیم له وهلو وروسته و تښتیده او د هوتلداری په کارونو مصروف شو، کرزی که له یوی خوا د کار کولو تجربه نه درلوده له بلی خوا سخت په چوکی او قدرت مین وو د هغه لپاره خلکو او وطن ته خدمت کول کوم ارزش نه درلود او یوازی یې غوښتل چې دی په قدرت کی پاته شی د کرزی کورنی او د ده د کابینی او دولت کارمندانو چې تر ۹۰ فیصده زیات یې پخوانی د

دپانو شمیره: له 1 تر 3

افغان جرمن آنلاین تاسو په درنښت همکاري ته رابولي. په دغه پټه له مور سره اړیکه ټینگه کړی maqalat@afghan-german.de یادښت: دلیکنی د لیکنیزې بڼې پازوالي د لیکوال په غاړه ده، هیله من یو خپله لیکنه له رالیرلو مخکې په خیر و لوی

غلو او جنایت کارانو ددلو مشران دی په چور شروع وکړه. قضا ، پولیس ، څارنوالی وزیران والیان ولسوالان ټول د غلو په حزب کی شامل شول او د چور لړی پیل شوه . کرزی له ډاره په خپل ټول دولت کی حتی یو نفر هم د غلا او چور په تور و نه نیول او محاکمه نه کړ او با الاخره یی پی په یوه کنفرانس کی وویل چی رشوت او غلا خو کوی هغه خو خیر ده مگر دا پیسی خارج ته مه انتقالوی دا وه زموږ دجمهور ریس سپارښتنه. افرین په داسی یوه جمهور ریس، د ملی شورا انتخابات او د کرزی بی صلاحیت اقدامات د افغانستان د تاریخ تور داغ ده.

د دی ټولو ناوړه چلندونو پایلی دا شوی چی خلکو له دولت نه لاس و اخیست او د ولس او دولت په منځ کی واټن پیدا شو خلک مجبور شول چی طالبانو ته مخه کړی او د هغو حمایه و کړی په ولایتونو کی والیانو داسی کارونه و کړل چی خلکو با الکل له دولتی ارگانونو نه امید ختم شوځکه هیڅ کار بی رشوته نه خلاصیده نو خلکو څه کول چی دولت ته ورشی او یا هغه حمایه کړی. هغه دعوا به چی په دولت کی په میاشتو میاشتو د رشوت ورکولو سره سره نه حل کیده طالبانو به په یوه ورځ کی حل کړه. خبره دی ځای ته را ورسیده چی کرزی له ارگ څخه پولی تخنیک ته په هلی کوپتر کی ځی مگر بیا هم خوشحاله ده چی ریس جمهور ده. په دومره بی غیرتی حکومت کول دیو افغان سره نه بنای. زما په یاد ده چی کله ربانی جمهور ریس وو نو وزارت دفاع ته یی امر کړی وو چی د دوهمی حوزی مخ ته یو دفاعی کمر بند جوړ کړی په دی مانا چی که طالبان دوهمی حوزی ته هم را ورسیری او نور ټول بنار هم و نیسی نو دا کمر بند باید دفاع و کړی او ارگ وساتی کرزی هم همداسی ده له ارگ څخه په هلیکو پتر کی پولی تخنیک ته ځی او لا هم خوشحاله ده چی جمهور ریس ده. کرزی د بوش په دوره کی د افغانستان د خلکو د وژلو په سر امریکایی قوماندانانو ته بی شمیره د غازی امان الله خان مدالونه ورکړه او هر یو یی د داغمانانو د وژلو په سر ونازاوو. کله چی یوه عراقی ژورنالیت بوش په بوبت وواهه او بیا بوش کابل ته راغی نو کرزی بوش ته هم د غازی امان الله خان مدال ورکړ. آیا هغه کورنی چی د هغو طالبان په قندوز او مزار کی تسلیم شول او بیا دوستم په دشت لیلی کی ژوندی تر خاورو لاندی کړل وینی چی دوستم د کرزی مرستیال ده نو څرنگه به د کرزی او د هغه د دولت طرفداری و کړی. همدارنگه د نظار شورا جنایتکاران.

له کنړ او نورستان نه نیولی تر فراه او هرات پوری چی هره ورځ امریکایی طیاری دا لس کاله په پشتون میشتو سیمو باندی بمبارونه کوی او کیمیاوی سلاوی استعمالوی کرزی هغه وینی او که نه؟ د دی سلاو د استعمال په نتیجه کی نه تنها په زرگونو کسان مړه شول مگر هلته داسی ناروغی را منځ ته شوی چی اوس په هرکلی کی په لسگونو کسان په سرطان او نورو مرگونو ناروغیو اخته دی. کرزی چی کله پوه شو چی امریکایان و ځی نو اوس کله کله د ولس سره غمشریکی کوی او د امریکایانو نه غواړی چی د شپي تلاشی بندی کړی آیا داکتر عبدالله چی کله امریکایانو ته دا جواز ورکړی وو چی امریکایان آزاد دی چی د پشتونو په سیمو کی تلاشی و کړی خلک و نسی او بندیان یی کړی ولی کرزی دا سند محکوم نکړ. کرزی په نمایشی ډول د سولی شورا جوړه کړه چی د طالبانو سره خبری و کړی او د شورا ریس یی ربانی و ټاکه اوس نو تاسو فکر و کړی آیا ربانی سولی ته متعهد وو آیا د سولی شورا غری څو فیصده د طالبانو طرفداران ول دسولی د شورا غرو لس فیصده هم د طالبان سره د خبرو طرفداران نه ول دسولی شورا به هم کله نا کله ویل چی که طالبان ولسی په ځمکه کیږدی او اساسی قانون و منی نو دوی کولای شی افغانستان ته راشی او دلته کار و کړی د سولی شورا غرو یواز او یوازی د سولی په ضد کار کاوو ، هغوی پوهیدل چی که طالبان راشی نو دوی به نه وی همغه وو چی د سولی شورا غرو د سولی په ضد کار کاوو او په میلیونو ډالر یی خپلو حسابونو ته انتقال کړل. اوس وخت او زمان د کرزی په گټه نه ده امریکایانو خپل تصمیم نیولی او هغه وځی او دا چی په څه قسم به هغوی د طالبانو سره یوی ننجی ته رسیری معلومه نه ده . زه دطالبانو سره دقدرت او واک د معاملی مخالف یم او که امریکایان دا ځل طالبان قدرت ته رسوی لکه پخوا یی چی د نظار شورا او جنگی جنایت کاران واک ته ورسول زه یی مخالف یم ځکه د طالبانو رهبری

د آی اس آی تر کنترول او قوماندی لاندی ده. د طالبانو عادی افراد صادق او په وطن مین خلک دی جنایت کاران نه دی او د ولس له منځه را پورته شوی خو د طالبانو رهبری مستقله نه ده او د آی اس آی تر قوماندی لاندی ده ، پاکستان غواړی یو ځل بیا همغه پخوانی د طالبانو امارت را منځ ته کړی لکه تیر ځلی چی د هغو ټول اختیارات د پاکستان په لاس کی وو.

۲. خارجی عوامل د داخلی عوامل په څنگ کی خارجی عوامل هم ډیر رول لری . پاکستان او ایران د افغانستان د اوسنی لانجی په را منځ ته کولو او ادامه ورکولو کی شریکان دی ، دواړه هیوادونه نه غواړی امریکا په افغانستان کی پاته شی او یا دا چی په منطقه کی پاته شی دواړه هیوادونه غواړی چی هر څومره ژر باید امریکا له افغانستانه ووځی پاکستان پو هیری چی که امریکا له افغانستانه ووځی طالبان قدرت ته رسیری او دلته بیا پاکستان چی هر څه و غواړی کولای شی د طالبان دولت یعنی د آی اس آی دولت نوپه همدی خاطر پاکستان د طالبانو رهبری ساتلی او حمایه کوی ، ایران هم غواړی چی په هیڅ صورت کی باید امریکا په افغانستان کی پاته نشی ایران د امریکا دبنمن ده او له هری ممکنه ولسی نه کار اخلی چی امریکا ته گوډار ورکړی.

د پورتنیو عواملو په موجودیت کی زه نپوهیږم چی د سولی خبری به څه نتیجه و رکړی طالبان مستقل قوت نه دی او نه هم په تنهای تصمیم نیولای شی طالبان هغه څه وایی او کوی چی پاکستان یی وایی او غواړی د امریکا لپاره هم بل

انتخاب نشده یا به د طالبانو خواست منی چی هغه د امریکایانو وتل دی او طالبانو ته د قدرت ورکول او یا باید امریکا دلته نور هم د کلونکلونو لپاره پاته شی چی دا کار هم امریکا نه کوی او د افغانستان اوږد جنگ امریکا له زیاتو اقتصادی ستونزو سره مخامخ کړی ده . امریکا د شورویان په شان اوس د خان لپاره د اوږو پزه غواری او په تینسته کی دی.

زما سره یو بل سوال ده او هغه داده چی څرنګه د نړی ۴۰ ستر هیوادونه او د ناتو ستر زبر ځواک نشی کولای دغه دوه پورتنی عوامل له منځه یوسی آیا دا په رښتیا د ناتو او د ملګرو لپاره مشکله ده چی دافغانستان په داخلی عواملو کی چی ۲۰۰-۳۰۰ جنایت کاران او مجرمین دی د محاکمی میز ته را کش کړی او د افغانستان خلک د دوی له شره خلاص کړی او د کرزی په ځای یو با درده وطندوسته او پاک شخص و ټاکی او د ۵ نورو کلونو لپاره له هغه سره مرستی و کړی تر څو دا وطن آباد کړی او دلته د رشوت خیانت او بی قانونی ټغر ټول کړی.

همدارنګه آیا په رښتیا ناتو او د نړی ټول ستر اقتصادی قوتونه چی د ناتو ملګری دی نشی کولای چی د پاکستان آی اس آی له منځه یوسی او د هغه په ځای د پوځ قدرت یو منتخب ولسواکه جمهور رئیس ته ورکړی. ځکه زه باور لرم چی حتی جګړی ته به هم ضرورت نه وی که د ناتو ملکونه د پاکستان سره سیاسی آریکی و شلوی او ټول ارتباطات ورسره قطع کړی پاکستان خود په خوده سقوط کوی او که نظامی مداخلی ته هم ضرورت پیداشی باید ناتو په پاکستان کی مداخله و کړی ځکه د پاکستان آی اس آی نه تنها افغانستان بلکی ټولی نړی ته گواښ ده که پخوا ناتو یا امریکا نیوهیده چی پاکستان د القاعدی او طالبانو روزونکی سمبالونکی او پناه ځای ده اوس خو ثابتته ده چی پاکستان د دی ټولو بد بختیو مرکز ده. د بن لادن پټون ځای و بنوده چی دا دومره تلفات او مصارف چی امریکا د القاعدی لپاره و کړل هغه د آی اس آی له لاسه وو اوس هم باید امریکا پوه شی چی د القاعدی نور مشران او د طالبانو رهبری په اسلام آباد او کراچی کی ده او د نظامی بارکونو په منځ کی ساتل کیږی. نو زما په نزد دا د امریکا او ناتو په وس کی ده چی د تل لپاره دا مشکل حل کړی او په تینسته د جګړی میدان پریښودل دحل لاره نه ده او دوی باید بیا د افغانستان خلک د پاکستان منګولو ته و نه سپاری او افغانستان د خپلمنځی جګړو ډګر و نه ګرځوی او هغه په سلهاو ملیارده ډالر چی دوی دلته مصرف کړی او په زرګونو کسان یی وژل شوی هسی عبث شاته پری نږدی.

امریکا باید په تشو او له واقعیت نه لری خبرو نه ځان و غو لوی او نه دافغانستان خلک د افغانستان اردو د پاکستان د مداخلو او د طالبانو په مقابل کی د مقاومت توان نلری دا د پاکستان پلان او هدایت ده چی طالبانو ته یی دستور ورکړی چی په هغو سیمو کی چی ملی اردو ته سپارل شوی حملی و نکړی ترڅو امریکا خلکو او جهان ته و شپي چی مل اردو د امنیت ساتلو توان لری امریکا باید پوه شی چی هغه اردو چی هوای قواو ونلری ثقیله وسلی و نلری او د یو ډیر قوی دشمن لکه آی اس آی سره مخامخ وی هغه حتما شکست خوری او په نتیجه کی به دلته یو ځل بیا د خپلمنځی جګړو اور بل شی د د نیا ټول جنگیالی به دلته ځای په ځای شی او افغانستان به د وزیرستان په شان یو د دهشت ګرو مرکز شی. د کوکنارو کښت به دغمو د کښت ځای و نیسی او د افغان ولس لپاره به نوی ناورین را منځ ته شی.

په در نښت